

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології
Кафедра геоматики, землеустрою та планування територій
Державний біотехнологічний університет
Кафедра управління земельними ресурсами, геодезії та кадастру
Сумський національний аграрний університет
Кафедра геодезії та землеустрою
Уманський національний університет
Кафедра геодезії, картографії та кадастру
Дендрологічний парк загальнодержавного значення «Криворудський»
Хорольський ботанічний сад
Полтавський відділ Українського географічного товариства
ГО «Земельний фонд України»

Агроландшафти: інноваційні підходи у землеустрої та садово-парковому господарстві

Збірник статей
III Всеукраїнської
науково-практичної конференції
присвяченої 125-річчю від дня народження академіка М.М. Гришка

22 квітня 2026

м. Полтава

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології
Кафедра геоматики, землеустрою та планування територій
Державний біотехнологічний університет
Кафедра управління земельними ресурсами, геодезії та кадастру
Сумський національний аграрний університет
Кафедра геодезії та землеустрою
Уманський національний університет
Кафедра геодезії, картографії та кадастру
Дендрологічний парк загальнодержавного значення «Криворудський»
Хорольський ботанічний сад
Полтавський відділ Українського географічного товариства
ГО «Земельний фонд України»

АГРОЛАНДШАФТИ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ЗЕМЛЕУСТРОЇ ТА САДОВО-ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

присвячена 125-річчю від дня народження академіка М.М. Гришка

*Збірник статей
III Всеукраїнської науково-практичної конференції*

Полтава, 22 квітня 2026 року

УДК 712.24:001.895:332.3:712.253

DOI <https://dx.doi.org/10.5281/zenodo.20266140>

Рекомендовано до друку вченою радою
Полтавського державного аграрного університету
(протокол № 10 від 26 травня 2026 року)

Редакційна колегія:

Шевчук С. М., доктор географічних наук, професор (головний редактор);
Маренич М. М., доктор сільськогосподарських наук, професор;
Гапон С. В., доктор біологічних наук, професор;
Ляшенко Д. О., доктор географічних наук, професор;
Кошкалда І. В., доктор економічних наук, професор;
Кисельов Ю. О., доктор географічних наук, професор;
Капінос Н. О., кандидат економічних наук, доцент,
Домашенко Г. Т., кандидат технічних наук, доцент;
Чувпило В. В., кандидат наук з державного управління, доцент;
Нагорна С. В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент;
Гапон Ю. В., кандидат біологічних наук, старший викладач;
Куришко Р. В., старший викладач.

A26 Агрolandшафти: інноваційні підходи у землеустрої та садово-парковому господарстві: збірник статей III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 22 квітня 2026 р.). Полтава, 2026. 407 с.

У збірнику статей III Всеукраїнської науково-практичної конференції висвітлено результати досліджень та інноваційні підходи у геодезії, землеустрої, плануванні територій садово-паркових та лісових агрolandшафтів. Видання може бути корисним для викладачів закладів вищої освіти, фахівців-практиків, здобувачів вищої освіти.

За достовірність та оригінальність опублікованих матеріалів відповідальність несуть автори. Матеріали опубліковані у авторській редакції.

ISBN 978-617-8797-30-0

© Полтавський державний аграрний університет, 2026
© Автори статей, 2026

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНІ ДОПОВІДІ	13
Самородов Віктор Миколайович, Кигим Світлана Леонідівна <i>Академік Микола Гришко (1901 – 1964): особистість і діяльність</i>	13
Макуха Максим Григорович <i>Інвентаризація та порівняльна оцінка вікових дубів (<i>Quercus robur</i> L.) Полтавської територіальної громади: сучасні методи документації та охорона природної спадщини</i>	17
Гапон Світлана Василівна, Гапон Юрій Васильович, Пархоменко Наталія Олександрівна <i>Фіторизноманіття трав'янистого покриву парку пам'ятки садово- паркового мистецтва місцевого значення «Парк аграрного технікуму» Полтавського державного аграрного університету</i>	21
Шевчук Сергій Миколайович <i>Модель просторово-часового аналізу агроландшафтів за допомогою ЕО Browser (на прикладі території землекористування ДП ДГ «Степне»)</i>	24
Чувпило Вадим Вікторович <i>Цифрова трансформація кадастрового забезпечення в умовах ринку земель сільськогосподарського призначення</i>	29
Іванов Ілля Русланович, наук. кер. – Куришко Роман Валентинович <i>Застосування GPS у сучасній геодезії</i>	34
Глухота Віталій Олександрович, Коросташова Наталія Іванівна <i>Геопросторовий аналіз трансформації ландшафтів Горішньоплавнівської громади Полтавської області</i>	36
Глухота Віталій Олександрович, Марченко Іван Олександрович <i>Моніторинг деградації прибережних ландшафтів та акваторій методами ДЗЗ в умовах воєнного стану</i>	39
СЕКЦІЯ 1. ЗЕМЛЕУСТРІЙ, УПРАВЛІННЯ АГРОЛАНДШАФТАМИ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	43
Кілінська Клавдія Йосифівна, Сухий Петро Олексійович, Заячук Мирослав Дмитрович <i>Агроландшафти Карпато-Подільського регіону України</i>	43
Денисик Григорій Іванович, Денисик Богдан Григорович <i>Врахування зональності польових ландшафтів у їх раціональному використанні</i>	48
Ясінецька Ірина Анатоліївна, Кушнірук Тетяна Миколаївна <i>Механізми відновлення деградованих агроландшафтів у системі землеустрою</i>	50
Кошкалда Ірина Віталіївна, Ряснянська Альона Миколаївна <i>Поєднання інструментів просторового планування та землеустрою у забезпеченні сталості агроландшафтів</i>	53

Ступень Назар Михайлович, Князь Олександр Вікторович, Садовий Іван Іванович	
<i>Лісосмуги як інструмент виконання вимог регламенту ЄС: на прикладі Харківської області</i>	56
Боровик Петро Миколайович, Шемякін Михайло Васильович, Удовенко Ірина Олександрівна	
<i>Складнощі землевпорядного проектування на територіях зі сформованими агроколандшафтами</i>	60
Капінос Наталія Олександрівна, Токар Вікторія Вікторівна	
<i>Територіально-просторове планування як інструмент сталого розвитку землекористування</i>	62
Домашенко Галина Тимофіївна	
<i>Геодезичне забезпечення сталого розвитку агроландшафтів у системі управління земельними ресурсами</i>	64
Мирончук Катерина Василівна, Казімір Іван Іванович	
<i>Еволюційні етапи формування систем полезахисних лісомеліорацій в Україні: від історичних ініціатив до сучасних викликів</i>	67
Анурова Оксана Олександрівна	
<i>Експертне забезпечення землеустрою в системі управління територіями агроландшафті</i>	69
Бабарика Валентина Геннадіївна	
<i>Землі природно-заповідного фонду – особливий вид агроландшафтів України</i>	72
Дубина Юрій Олексійович, Зубков Володимир Григорович, Старишко Дар'я Володимирівна	
<i>Проекти землеустрою щодо оренди земельних ділянок як інструмент створення екологічного землекористування</i>	75
Ласло Оксана Олександрівна	
<i>Адаптація агроландшафтів до посушливих умов: роль інноваційних технологій управління водними ресурсами</i>	79
Sopov Dmytro, Mishchenko Maksym	
<i>Methodological principles of land management of agricultural enterprises</i>	81
Нагорна Світлана Вікторівна	
<i>Ренатуралізація міських територій як сучасний напрям розвитку урбаністичних ландшафтів</i>	83
Степаненко Тетяна Олександрівна	
<i>Роль землеустрою у розвитку органічного сільського господарства</i>	86
Гранько Наталія Юріївна, Домашенко Галина Тимофіївна	
<i>Геодезичне забезпечення кадастру нерухомості урбанізованих територій міста Полтава: підвищення точності координат і визначення площ</i>	90
Палінчак Анастасія Володимирівна, Чувпило Вадим Вікторович	
<i>Особливості комплексного дослідження системи нормативної грошової оцінки земель в Україні</i>	93

Сторчай Владислав Русланович, Домашенко Галина Тимофіївна <i>Геодезичний моніторинг лінійних об'єктів у контексті післявоєнного відновлення інфраструктури України</i>	97
Голуб-Маковецька Ірина Анатоліївна, Чувпило Вадим Вікторович, Близень Михайло Олександрович <i>Тенденції та перспективи розвитку ринку земель в Україні</i>	100
СЕКЦІЯ 2. ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПЛАНУВАННІ АГРОЛАНДШАФТІВ	104
Прокопенко Наталія Іванівна, Сердюк Владислав Олександрович <i>Оцінка стану земельних ресурсів району за картографічними даними</i>	104
Скречко Володимир Володимирович <i>Інформаційно-аналітичні підходи до оцінювання стану землекористування територіальних громад</i>	107
Ласло Оксана Олександрівна <i>Моніторинг агрохімічних показників ґрунтів як основа управління агроландшафтами урбанізованих територій (на прикладі м. Полтава)</i>	110
Прокопенко Наталія Іванівна, Зелюкін Антон Миколайович <i>Оцінка стану агроландшафтів із застосуванням вегетаційного індексу Ndvi на основі супутникових даних</i>	112
Куришко Роман Валентинович <i>3D-моделювання територій агроландшафтів на основі геопросторових даних</i>	115
Панченко Катерина Степанівна, Шевчук Сергій Миколайович <i>Просторове планування відновлення зруйнованих територій після воєнних дій з використанням ГІС та ДЗЗ</i>	119
Олійник Роман Олександрович, Шевчук Сергій Миколайович <i>Картографічні матеріали зонування території міста Полтава</i>	122
Мовчан Володимир Васильович, Курочка Надія Вадимівна <i>Збереження цінних степових ділянок в умовах агроосвоєних лісостепових ландшафтів (на прикладі степової балки «Кип'яча»)</i>	127
Музичук Анна Михайлівна <i>Точне землеробство як сучасний підхід до управління агроландшафтами</i>	132
Падалка Вікторія Вячеславівна, Рябошапка Тетяна Юріївна <i>Дистанційний моніторинг змін агроландшафтів в умовах ведення бойових дій</i>	134
Соколова Валентина Валентинівна, Калугін Марк Олександрович <i>Міждисциплінарний підхід у підготовці фахівців: досвід взаємодії майбутніх землевпорядників та фахівців в сфері садово-паркового господарства</i>	141
Куришко Роман Валентинович <i>Підвищення ефективності геодезичних робіт землевпорядних підприємств на основі цифрових технологій</i>	144

Кушнір Софія, Кушнір Наталія	
<i>Автоматизоване виділення крон дерев із використанням Mask r-CNN та супутникових знімків високої роздільної здатності на прикладі ботаніко-географічної ділянки «Далекий Схід» у НБС НАНУ</i>	148
Кушко Андрій Володимирович, Домашенко Галина Тимофіївна	
<i>Планово-картографічне забезпечення впорядкування території населеного пункту</i>	151
Петренко Петро Вадимович, Шевчук Сергій Миколайович	
<i>Методичні підходи до використання ДЗЗ для моніторингу змін у землекористуванні</i>	154
СЕКЦІЯ 3. ОБ'ЄКТИ САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА ЯК ВИДИ АГРОЛАНДШАФТІВ	158
Чувікіна Наталія Валеріївна	
<i>Ідеї академіка М.М. Гришка у створенні перших проєктів будівництва Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України</i>	158
Буйдін Юрій Валерійович	
<i>Історичні аспекти формування структури колекцій відділу квітничково-декоративних рослин Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України від початку заснування до сьогодення</i>	162
Самородов Віктор Миколайович, Шиян Олена Олексіївна	
<i>Є. С. Гуржій (1906–1983) – полтавська учениця та соратниця академіка М. М. Гришка</i>	167
Колесніченко Олена Валеріївна, Рашковська Юлія Василівна, Морозько Анастасія Петрівна	
<i>Реабілітаційні сади як локації збереження біорізноманіття</i>	171
Онїшко Валентина Володимирівна	
<i>Студентські дослідження агроландшафтів: від наукового пошуку до практичних інновацій</i>	173
Піхало О. В., Богданович А. Р.	
<i>Використання культиварів <i>Hydrangea paniculata</i> в агроландшафтах міських територій Київщини</i>	177
Кунпан Ліліана Володимирівна	
<i>Проектування терапевтичних садів як інноваційних об'єктів садово-паркового господарства</i>	180
Кушнірук Тетяна Миколаївна, Петрище Ольга Іванівна, Додурич Валерій Васильович	
<i>Використання плодових та ягідних культур у декоративних композиціях міських парків</i>	184
Майорова Тетяна Іванівна, Біла Юлія Миколаївна	
<i>Сенсорні сади як новий тип агроландшафту: тактильні, ароматичні та звукові композиції у сучасних парках та умовах</i>	187

Шевніков Микола Янаєвич	
<i>Таксономічна структура дендрофлори парку ВСП «Аграрно-економічного фахового коледжу Полтавського державного аграрного університету</i>	190
Рокіта Дарія Ігорівна, Цепур Єлизавета Олександрівна, Войцехівська Олена Василівна	
<i>Виставкові сади як концептуальний простір сучасної ландшафтної архітектури</i>	198
Швиденко Інна Миколаївна	
<i>Ландшафтна організація центрального парку міста Охтирка Сумської області</i>	202
Самородов Віктор Миколайович, Халимон Олена Володимирівна	
<i>Магнолія Кобус у Полтаві: перші підсумки півстолітньої інтродукції</i>	206
Красовський Володимир Васильович, Малигін Максим Сергійович, Федько Роман Миколайович, Черняк Таїсія Василівна	
<i>Основні аспекти формування локацій <i>Camellia sinensis</i> (L.) Kuntze для збереження виду в Україні</i>	209
Баган Алла Василівна	
<i>Аналіз сортименту хризантеми шовковицелистої (<i>Chrysanthemum x morifolium</i>)</i>	112
Гапон Юрій Васильович, Пархоменко Наталія Олександрівна	
<i>Стан та особливості проведення відновлювальних робіт газонів у м. Полтава</i>	216
Білик Олена Миколаївна	
<i>Природні складові агроландшафтів як джерело цінних для науки зразків</i>	220
Моложон Каріна Олександрівна	
<i>Сучасні підходи до проектування квітників у структурі агроландшафтів</i>	224
Коваленко Нінель Павлівна, Поспелова Ганна Дмитрівна, Гуска Анастасія Іванівна	
<i>Науково-теоретичні та прикладні аспекти використання трав'янистих півоній у ландшафтному дизайні</i>	227
Шевчук Мирослав Сергійович, Сорокіна Ірина Валентинівна	
<i>Екосистемні засади лісовідновлення післяпожежних лісових ландшафтів</i>	232
Гапон Юрій Васильович, Пархоменко Наталія Олександрівна	
<i>Особливості топіарних форм і їх формування з ялівця <i>Juniperus</i> sp.</i>	236
Пугачова Ірина Ярославівна	
<i>Їстівні рослини саду та городу в структурі освітнього агроландшафту: формування екологічної культури харчування</i>	241
Ловко Сергій Павлович, Гапон Світлана Василівна	
<i>Екосистемний підхід у плануванні рекреаційних територій</i>	246
Марініч Любов Григорівна, Калько Владислав Володимирович	
<i>Роль люцерна посівної у ландшафтному озелененні</i>	249
Морозько Анастасія Петрівна, Вахрушкін Володимир Семенович, Колесніченко Олена Валеріївна	
<i>Використання ліани <i>Hedera helix</i> L. як ґрунтопокривного виду рослин</i>	252

Гапон Василь Васильович, Дудник Ольга Миколаївна <i>Теоретико-практичні аспекти формування корекційно-розвиткового екосередовища: досвід спеціальної школи №39 міста Полтави</i>	255
СЕКЦІЯ 4. СТУДЕНТСЬКІ ПРОЄКТИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ У ЗЕМЛЕУСТРОЇ ТА САДОВО-ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ	260
Берлет Микита Миколайович, наук. кер. – Капінос Наталія Олександрівна <i>Використання супутникових знімків для моніторингу стану сільськогосподарських угідь</i>	260
Бужинська Світлана Вікторівна, наук. кер. – Нагорна Світлана Вікторівна <i>Проблематика інвентаризації земель природно-заповідного призначення</i>	262
Васюков Дмитро Денисович, наук. кер. – Капінос Наталія Олександрівна <i>Аналіз рельєфу місцевості на основі цифрових моделей, створених за даними srtm</i>	265
Великород Дар'я Віталіївна, наук. кер. – Капінос Наталія Олександрівна <i>ГІС-аналіз змін землекористування в умовах воєнного стану в Україні</i>	267
Вережак Єлизавета Василівна, наук. кер. – Шевчук Сергій Миколайович <i>Визначення несанкціонованих сміттєзвалищ за даними дистанційного зондування землі</i>	270
Губіна Вікторія Миколаївна, наук. кер. – Капінос Наталія Олександрівна <i>Механізми адаптації системи оцінки земель до умов функціонування відкритого ринку</i>	273
Демидко Ярослав Романович, наук. кер. – Куришко Роман Валентинович <i>Використання сучасних геодезичних приладів у землеустрої агроландшафтів</i>	275
Дерев'янку Віталій Вікторович, наук. кер. – Шевчук Сергій Миколайович <i>Використання новітніх приладів для потреб геодезичного забезпечення відведення земельних ділянок</i>	278
Диченко Владислав Вадимович, наук. кер. – Куришко Роман Валентинович <i>Складання топографічного плану за матеріалами дистанційного зондування землі</i>	283
Дмитренко Таміла Ігорівна, наук. кер. – Куришко Роман Валентинович <i>Використання мереж RTK-станцій для оперативного винесення в натуру меж нових агроландшафтних масивів</i>	286

Дрофа Іван Сергійович , наук. кер. – Шевчук Сергій Миколайович	
<i>Сучасні тренди розвитку картографії: від класичних вимірювань до цифрових двійників агроландшафтів</i>	288
Дубіна Дмитро Олександрович , наук. кер. – Шевчук Сергій Миколайович	
<i>Раціональне використання земель сільськогосподарського призначення в Україні: організаційно-екологічний підхід</i>	291
Загорулько Костянтин Володимирович , наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Лазерне сканування як інструмент геодезичного забезпечення землеустрою</i>	294
Коновал Дмитро Сергійович , наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Використання безпілотних літальних апаратів у геодезичних роботах агроландшафтів</i>	297
Конякін Анатолій Віталійович , наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Геоінформаційні системи (GIS) у плануванні території</i>	299
Кохан Костянтин Анатолійович , наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Електронні тахеометри у геодезичному забезпеченні агроландшафтів</i>	303
Кочубей Артем Максимович , наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Застосування 3D-сканерів у геодезичному забезпеченні землеустрою</i>	307
Кравченко Софія Романівна , наук. кер. – Домашенко Галина Тимофіївна	
<i>Геоінформаційний моніторинг стану агроландшафтів як основа прийняття управлінських рішень у землеустрої</i>	309
Литвиненко Віталіна Сергіївна , наук. кер. – Капінос Наталія Олександрівна	
<i>Застосування БПЛА у землеустрої в умовах обмеженого доступу до території</i>	312
Лугова Анастасія Олександрівна , наук. кер. – Прядка Тетяна Миколаївна	
<i>Трансформація планово-картографічного забезпечення територіального планування в умовах цифровізації та просторової інтеграції</i>	315
Мироненко Віта Вікторівна , наук. кер. – Капінос Наталія Олександрівна	
<i>Роль державного земельного кадастру у забезпеченні ефективного управління земельними ресурсами України</i>	317
Музикін Матвій Олександрович , наук. кер. – Капінос Наталія Олександрівна	
<i>Територіальна організація землекористування громад</i>	319

Присяжнюк Дмитро Сергійович, наук. кер. – Нагорна Світлана Вікторівна	
<i>Сучасні методи дослідження руслових процесів річок із використанням дистанційного зондування землі</i>	321
Ремига Роман Євгенович, наук. кер. – Шевчук Сергій Миколайович	
<i>Економіко-правові основи грошової оцінки земель різного цільового призначення</i>	324
Садовський Кирило Іванович, наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Радарне дистанційне зондування (SAR) для потреб землевпорядкування</i>	327
Садовський Кирило Іванович, наук. кер. – Чувпило Вадим Вікторович	
<i>Створення баз геоданих для управління земельними ресурсами об'єднаних територіальних громад</i>	330
Столярчук Вікторія Юріївна, наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Сучасні геодезичні прилади як основа ефективного землеустрою агроландшафтів</i>	333
Ступак Ірина Юріївна, наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Сучасні методи геодезичних вимірювань у землеустрої території</i>	337
Суховерхова Дарина Віталіївна, наук. кер. – Капінос Наталія Олександрівна	
<i>Оцінка пошкоджень територій України внаслідок бойових дій за даними дистанційного зондування землі</i>	339
Чечель Валерія Вячеславівна, наук. кер. – Нагорна Світлана Вікторівна	
<i>Інвентаризація земель різного цільового призначення в межах територіальної громади як основа ефективного управління земельними ресурсами</i>	342
Шевченко Єлизавета Едуардівна, наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Застосування топографо-геодезичних методів у плануванні території</i>	345
Величко Ангеліна Іванівна, наук. кер. – Панченко Катерина Степанівна	
<i>Перспективи використання шавлії мускатної (<i>Salvia Sclarea L.</i>) у сучасних агроландшафтах та об'єктах садово-паркового господарства</i>	348
Гордієнко Діана Андріївна, наук. кер. – Гапон Світлана Василівна	
<i>Сортове різноманіття чайно-гібридних троянд в озелененні міста Полтави</i>	350
Греков Євген Вадимович, наук. кер. – Гапон Світлана Василівна	
<i>Глід (<i>Crataegus L.</i>), його декоративність та використання в озелененні</i>	353
Дидика Тетяна Віталіївна, наук. кер. – Гапон Світлана Василівна	
<i>Волошки, їх використання, декоративність</i>	356
Дмитришина Олександра Віталіївна, наук. кер. – Гапон Світлана Василівна	
<i>Видове різноманіття декоративних злаків в озелененні міста Полтава</i>	360
Клюєва Дар'я Миколаївна, наук. кер. – Гапон Світлана Василівна	
<i>Гліцинія китайська в садово-парковому господарстві: особливості вирощування та перспективи використання</i>	363

Клюшник Ірина Олександрівна , наук. кер. – Баган Алла Василівна <i>Використання чорнобривців (<i>Tagetes L.</i>) у садово-парковому господарстві</i>	368
Козуб Валентина Іллівна , наук. кер. – Нагорна Світлана Вікторівна <i>Декоративні субтропічні плодові рослини колекції Хорольського ботанічного саду: особливості інтродукції та перспективи використання</i>	370
Мартінова Анна Сергіївна , Мартінов Кирило Анатолійович , наук. кер. – Баган Алла Василівна <i>Особливості використання систем автоматичного поливу в інтер'єрному фітодизайні</i>	373
Мироненко Еріка Юріївна , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна <i>Озеленення м. Загреб (Хорватія). Особливості флори</i>	376
Мякішева Марина Віталіївна , наук. кер. – Панченко Катерина Степанівна <i>Об'єкти садово-паркового господарства як види агроландшафтів</i>	379
Павлюк Анастасія Олександрівна , наук. кер. – Панченко Катерина Степанівна <i>Мінімалізм у ландшафтному дизайні: переваги та недоліки</i>	382
Перетятко Яна Олександрівна , Литвиненко Надія Миколаївна , наук. кер. – Баган Алла Василівна <i>Прояв сортових ознак рослин роду <i>Rosa L</i></i>	384
Рощепа Данііл Олександрович , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна <i>Декоративність та життєвість видів роду <i>Prunus</i> в умовах урбанізованого середовища м. Полтави</i>	387
Стеблівська Олександра Олександрівна , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна <i>Спірея: універсальний чагарник для створення динамічних композицій</i>	390
Стешина Софія Русланівна , наук. кер. – Панченко Катерина Степанівна <i>Застосування ГІС-технологій та дистанційного зондування землі для моніторингу зелених насаджень Корпусного парку</i>	393
Тараненко Мілана Тарасівна , наук. кер. – Панченко Катерина Степанівна <i>Інтеграція ГІС та відкритих супутникових даних для динамічного моніторингу міських зелених просторів (на прикладі студентського парку м. Полтава)</i>	395
Фоменко Світлана Володимирівна , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна <i>Біологічні особливості, агротехніка вирощування магнолії та методи її розмноження в умовах садово-паркового господарства</i>	398
Хоцька Анастасія Євгенівна , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна <i>Особливості розвитку промислового квітникарства на полтавщині</i>	401
Черватюк Діана Анатоліївна , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна <i>Самшит вічнозелений як формоутворюючий елемент у садово-парковому дизайні</i>	404

ВИКОРИСТАННЯ ЧОРНОБРИВЦІВ (*Tagetes L.*) У САДОВО-ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Ключник Ірина Олександрівна, здобувачка вищої освіти
освітньо-професійної програми «Садово-паркове господарство»
зі спеціальності 206 Садово-паркове господарство

iryna.kliushnyk@st.pdau.edu.ua

(наук. кер. – к. с.-г. н., доцент Баган А.В.)

Полтавський державний аграрний університет

Чорнобривці (*Tagetes L.*) є одними з найпопулярніших декоративних однорічних культур, які широко застосовуються в ландшафтному озелененні України. Вони мають характеристики високих декоративних якостей, обслуговування з мінімальними затратами та добрими агробіологічними властивостями, що є значним елементом озеленення міських і приватних житлових територій. Роль чорнобривців полягає у використанні рослин, які мають естетичні, екологічні та захисні функції для міського середовища [2].

Це теплолюбиві однорічні рослини, які квітнуть протягом більшої частини літа та до перших заморозків. Вони мають кольори багатьох відтінків – від світло-жовтого до глибокого оранжевого і, навіть, червонуватого. Ці рослини є адаптивними до різних умов вирощування, не потребують родючих ґрунтів, стійкі до посухи та можуть легко виживати у міському середовищі. Невибагливе вирощування чорнобривців, швидкий ріст і можливість розмноження з насіння роблять їх доступними та більш економічними для використання у значних масштабах [1, 4].

Завдяки своїй простоті у вирощуванні, швидкому росту, чорнобривці невибагливі до висаджування. Вони представляють собою багато видів із різною висотою, формою куща та структурою суцвіть. Найбільш поширеними групами є прямостійні чорнобривці (*Tagetes erecta L.*), розлогі чорнобривці (*Tagetes patula L.*) і тонколисті чорнобривці (*Tagetes tenuifolia Cav.*). Прямостійні чорнобривці – найвищі (80–120 см), утворюють великі густо махрові суцвіття жовтих або оранжевих відтінків і надають яскравих акцентів клумбам. Розлогі чорнобривці мають компактний діаметр (20–50 см) з багатогіллястими кущами і можуть мати як прості, так і махрові суцвіття зазвичай двоколірного забарвлення. Вони часто використовуються для оформлення бордюрів і міського ландшафту. Тонколисті чорнобривці характеризуються ажурним листям та малими суцвіттями висотою 20–40 см з округлою формою куща. Вони особливо підходять для легких композицій і контейнерного садівництва.

Сортове різноманіття включає високорослі та низькорослі форми відповідно до вимог проектування. Чорнобривці поділяються на три категорії за структурою суцвіть: прості, напівмахрові та махрові; останні є найбільш декоративними. Додатково існують двоколірні із контрастними відтінками для підвищення декоративної цінності ландшафтних об'єктів [3].

Чорнобривці застосовують для естетичного озеленення в ландшафтному

дизайні. Карликові сорти використовуються для обрамлення квітників і доріжок; вищі рослини створюють фон або центральні елементи в композиціях. Завдяки яскравим кольорам чорнобривці чудово підходять для створення красивих квітникових композицій, а також для прикрашання вигляду парків, скверів і житлових районів. Вони гармонійно поєднуються з іншими декоративними культурами, які використовуються в озелененні.

Чорнобривці можна поєднувати у будь-якому стилі дизайну. Вони добре вписуються і в ностальгічні сади, але завдяки красі листя і яскравості цвітіння не губляться і в сучасних проектах, відмінно підходять для історичних імітацій. Вони універсальні зі стилістичного погляду, підійдуть і для парадного дизайну, і в оформленні з мінімальним доглядом [1, 2].

Важливою особливістю чорнобривців є їх екологічна роль. Рослини виділяють біологічні сполуки. Шкідники, включаючи комах і ґрунтових паразитів, відлякуються цими речовинами. Вони пригнічують бур'яни та певні хвороби рослин, запобігаючи їх поширенню в інші регіони. Завдяки цим характеристикам їх часто використовують у змішаних насадженнях для природного захисту інших рослин. Також чорнобривці є корисними для ґрунту. Вони сприяють покращенню його структури, забезпечують органічними речовинами ґрунт і можуть функціонувати як зелене добриво. Рослина розкладається та ґрунт стає більш родючим після цього, що є незамінним для відновлення деградованих територій у міських умовах [3].

Також ці рослини застосовуються у народній медицині.

У флористиці чорнобривці використовуються для букетів, красивих декоративних композицій. Основними перевагами культури є обслуговування з мінімальними затратами, легка доступність, тривалість цвітіння, універсальність використання, а також екологічність. Але вона має свої недоліки, оскільки потребує догляду протягом року та чутлива до низьких температур. Проте, це не зменшує цінність чорнобривців як рослин для ландшафтного озеленення.

Таким чином, чорнобривці відіграють важливу роль у сучасному та інноваційному озелененні. Вони виконують взаємодоповнюючі цілі: декоративну, екологічну та практичну, знижуючи витрати на обслуговування, покращуючи зовнішній вигляд території, підвищуючи екологічну стабільність насаджень. Застосування чорнобривців у ландшафтному озелененні є актуальним і економічно вигідним напрямом для розвитку озеленення в Україні.

Список використаних джерел: 1. Баган А.В., Мікуліна О.О. Роль чорнобривців у формуванні естетичного ландшафту декоративних садів. *Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва*: матеріали II міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 02 трав. 2024 р.). Полтава : ПДАУ, 2024. С. 107–109. 2. Чорнобривці в саду дизайн. <https://md.org.ua/kvitu/2384-barhattsyi-v-dizayne-sada.html>. 3. Чорнобривці в сільському господарстві: природний захист, покращення ґрунтів та економічні переваги. <https://m.agrarii-razom.com.ua/article/chornobrivci-v-silskom-gospodarstvi-prirodniy-zahist-pokrashennyu-gruntiv-ta-ekonomichni>. 4. Юрчак Л.Д. Культура чорнобривців в умовах Лісостепу України. *Інтродукція рослин*. 1999. №1. С. 49-54.